

Jaarverslag 2023

Stichting Collectie De Stadshof

Krystyna Zywulska (1918, Lodz - 1992, Düsseldorf) studeerde rechten in Warschau tot aan het begin van de oorlog. In 1939 raakte zij opgesloten in het getto van Warschau. In 1942 lukte het haar te ontsnappen. Zij sloot zich aan bij het verzet, werd in 1943 gearresteerd, ter dood veroordeeld, en na drie maanden overgebracht naar Auschwitz. Na de oorlog werd zij schrijfster en verkreeg internationale bekendheid met haar boeken over haar verblijf in het getto en Auschwitz. In 1969 verhuisde zij naar Duitsland. In 1980 begon zij naast het schrijven zich ook beeldend te uiten. In haar literatuur hield zij zich met de werkelijkheid bezig, in het beeldende werk kon zij spontaan haar fantasie uitleven.

Collectie De Stadshof. Van Outsider Art naar Solitary Creations

De Nederlandse Stichting Collectie De Stadshof (hierna 'de stichting') verzamelt en presenteert sinds 1985 van over de hele wereld kunstwerken die wij het treffendst aanduiden met de naam Solitary Creations. Het zijn kunstwerken die gemaakt zijn buiten het officiële kunstcircuit en 'niet passen' binnen de officiële kunstgeschiedenis. De makers zijn creatieve natuurtalenten, eigenzinnige individualisten met een onstuitbare scheppingsdrang. En met een dringend verhaal dat op zeer persoonlijke wijze vastgelegd moet worden. De stichting wil deze kunstwerken ter beschikking stellen voor museale en studiedoeleinden.

De collectie was –na een aanloopperiode in Rotterdam Delfshaven- in de jaren '90 tentoongesteld in Museum De Stadshof te Zwolle, en is met ingang van 2002 in langdurig bruikleen bij Museum Dr. Guislain in Gent. Stichting Collectie De Stadshof organiseert regelmatig exposities uit de omvangrijke verzameling (ca. 7000 werken) op andere kunstlocaties. Of werkt daaraan mee door middel van bruiklenen.

De statutaire doelstelling en feitelijke werkzaamheden van de stichting komen volledig overeen. Met de werkzaamheden van de stichting wordt het algemeen belang gediend. De stichting geniet sinds 1995 erkenning als 'algemeen nut beogende instelling', is in 2009 door de fiscus gecontroleerd en goed bevonden, en is per 1 januari 2012 aangemerkt als een Culturele ANBI, d.w.z. dat de stichting voor minstens 90% het algemeen belang dient, meer specifiek op cultureel gebied.

Het jaar 2023 was qua activiteiten voor het vierde jaar op rij een extreem rustig jaar mede door de nawerking van de corona-pandemie.

De ambitie van het stichtingsbestuur blijft onveranderd: de kunstcollectie in Nederland een platform te bezorgen. Het bestuur volgt in dat kader allerlei cultuurpolitieke en stedelijk-economische ontwikkelingen op de voet.

De Stadshof beschouwt makers van Solitary Creations als een categorie van beeldende kunstenaars met verbeeldingskracht en artistiek talent, aantoonbaar bezeten van een drang tot zeer persoonlijke expressie, niet gestuurd door de buitenwereld, de kunstmarkt, de kunstgeschiedenis, de contemporaine kunst of andere outsiders. Het oeuvre van iedere kunstenaar kan niet anders dan als een in zichzelf besloten schepping worden opgevat. Qua stijl, inhoud en materiaalgebruik past het werk meestal niet in conventionele kunstkaders (van volkskunst tot avant-garde). De maker noemt zichzelf alleen dan kunstenaar wanneer hem dat door anderen wordt ingegeven. En hij is bepaald niet altijd blij met zijn 'ontdekking' omdat ongewenste aandacht van buiten hem van zijn werk afhoudt. Solitary Creations zijn eerder uitingen van de homo ludens, die bewijzen dat ook buiten kunstopleiding en kunstgeschiedenis artistiek hoogstaande kunst wordt gemaakt.

Terug van langdurige bruikleen

Carlo Zinelli
zonder titel, zonder datum, gouache op papier, 70x50 cm (recto van 2-zijdige gouache)
Schenking van familie Dikkers

Bestuur en organisatie

Het bestuur bestaat uit vijf leden. Het bestuur is onbezoldigd.

De samenstelling van het bestuur was eind 2023 als volgt:

Mr. N. (Norbert) de Munnik, voorzitter

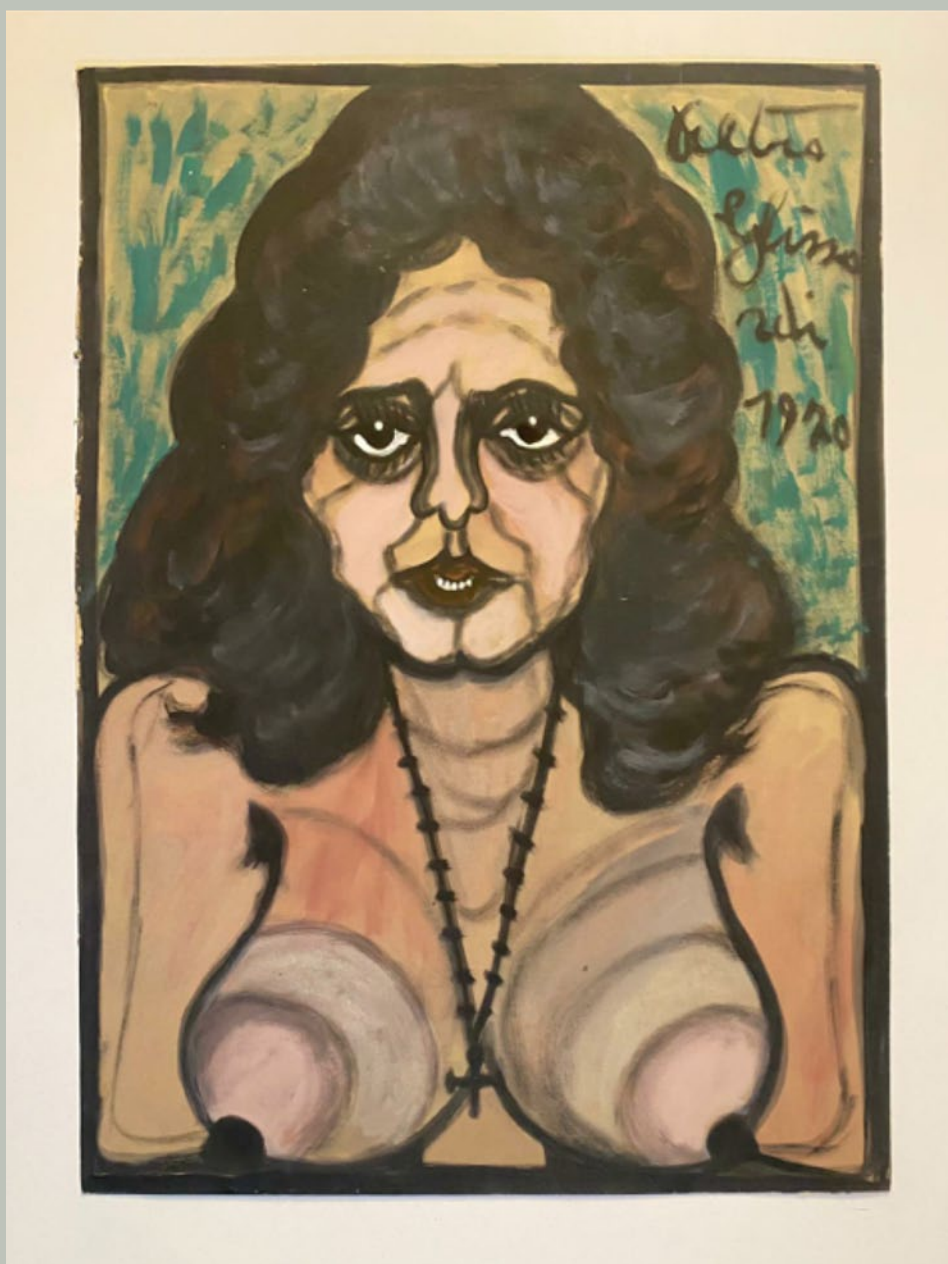
Drs. F.J. (Frans) Smolders, secretaris

M. (Martin) Geerars, penningmeester

E.M. (Liesbeth) Reith, lid

D. (Daan) van Beek, lid

Stichting Collectie De Stadshof had ook in 2023 geen betaalde medewerkers.

Nieuw in de collectie

Pietro Ghizzardi

(1906 Mantua - 1986
Boretto, Italië)

Kunstzinnige activiteiten hoorden niet bij zijn sociale klasse van dagloners: nutteloos, gevaarlijk zelfs. De meesten hadden het al moeilijk genoeg om via hard werken het hoofd boven water te houden. Pietro Ghizzardi was een kwetsbaar kind, moest vaak verhuizen met zijn familie, waardoor hij ook nauwelijks onderwijs kon volgen. In 1931, settelde zijn familie zich in Boretto. De grote overstroming van de rivier de Po in 1951 bleek een keerpunt: vanaf toen wijdde Pietro Ghizzardi zich aan zijn tekenkunst en schreef hij autobiografische verhalen. Hij schilderde op kartonnen vellen met kruidenmengsels, wijn, bloed, bessensap, roet, en plakte er tijdschriftknipsels in. Hij tekende zijn ouders, heiligen, wilde dieren, en vooral mollige vrouwen, half of helemaal ontkleed. Zijn familie kon dergelijke obsceniteiten niet echt waarderen.

Bruikleen van de collectie aan Museum Dr. Guislain

De hele collectie is in langdurige bruikleen gegeven aan het Museum Dr. Guislain, sinds 6 februari 2002. Bestuur Stichting Collectie De Stadshof is het Gentse museumteam zeer erkentelijk, het directieteam -Bart Marius, Eline van de Voorde en Wim Claeys- en daarnaast in het bijzonder Alexander Couckhuyt, Yoon Hee Lamot, en Annemie Snejers, voor de goede samenwerking in 2023.

De werkzaamheden van de stichting

Vorming en instandhouding van de collectie

Collectie-uitbreiding is primair een zaak van schenkingen en bruiklenen van kunstenaars en particuliere verzamelaars. De stichting besluit incidenteel over een (bescheiden) aankoopbudget. Artistieke kwaliteit, originaliteit, individualiteit en zeggingskracht worden gehanteerd als voornaamste selectiecriteria voor haar 'eigenzinnige' verzameling die zij nadrukkelijk als internationale kunstcollectie naar buiten wil brengen.

Verworven in 2023

De volgende kunstwerken werden in eigendom verworven:
Francesco Galeotti, 1 tekening; schenking Galerie Hamer
Pietro Ghizzardi, 3 werken op papier, aankoop via Catawiki.
Menachem Messinger, 2 gouaches; schenking Galerie Hamer
Oosteuropese kunstenaar, nn, 1 werk, schenking Galerie Hamer
Krystyna Zywulska, Buntjes Fabelwesen, schenking Galerie Hamer.

Toezicht en advies m.b.t. de bruikleen van de collectie aan Museum Dr. Guislain

Met het recentelijk aangetreden directieteam van Museum Dr. Guislain vond er een bestuurlijk overleg plaats in Gent, over de toekomstplannen van onze stichting en het museum wat betreft gebouwen en inrichting, deels gedwongen door herschikkingen van de gebouwen die eigendom zijn van het psychiatrisch ziekenhuis Guislain. Verder overleg werd aangekondigd wat het toekomstig –dynamisch, activistisch- tentoonstellingsbeleid aangaat.

De coronamaatregelen met reis- en verblijfbepalingen en herhaaldelijke museumsluiting, in zowel België als Nederland, werden verzacht na maart 2023. Daarna kon er twee maal een depotinspectie en -onderzoek uitgevoerd worden, onder toezicht van bestuursleden Frans Smolders en Liesbeth Reith. De geplande restauratie- en isolatiewerkzaamheden van alle daken van het monumentale gebouw hebben door de maatregelen zelfs enig voordeel ondervonden. D.w.z. dat de verantwoordelijke museummedewerkers zich konden focussen op de ontruiming en verplaatsing van de museumdepots en werkruimten op de bovenste verdieping. Alle kunstwerken van collectie De Stadshof werden verhuisd naar tijdelijke depotruimten op de begane grond, en geplaatst in nieuw aangeschafte stellingkasten. Die nieuwe metalen stellingen en ladekasten zullen bij de definitieve verplaatsing van de kunstcollectie naar een nieuw depot meeverhuizen. Al met al een verbetering van de opslag van de hele kunstcollectie.

De registratiewerkzaamheden, alsmede de in Museum Dr. Guislain uit te voeren behoud- en beheertaken liepen door dankzij Annemie Snejers, als vrijwilliger bij het museum, speciaal voor afronding van de registratie van de collectie De Stadshof.

Collectie De Stadshof digitaal

De website collectiedestadshof.nl bewijst nog steeds zijn diensten, ook als database voor het bruikleenverkeer. De website – gelanceerd in maart 2011 in samenwerking met Buro Jonas Vorwerk / In de Walvis, uit Rotterdam – bevat inmiddels werk van en informatie over ruim tweehonderdvijftig kunstenaars uit de verzameling De Stadshof.

Museum Dr. Guislain breidt zijn digitale activiteiten geleidelijk uit in de sociale media en neemt de collectie De Stadshof daarin regelmatig mee. Omdat de kunsttentoonstelling vanaf medio 2022 voor geruime tijd gesloten werd, wordt o.l.v. Eline van de Voorde gewerkt aan een goede presentatie van collectie De Stadshof op de website van het Gentse museum: museumdrguislain.be.

Exposities binnen en buiten Guislain

Algemeen

De stichting wil haar collectie Solitary Creations nationaal en internationaal voor een groot publiek op de kaart zetten als een belangrijke kunstcollectie. In verband daarmee is het de ambitie om belangrijke delen van de collectie expositieklaar en reisvaardig te hebben, d.w.z. dat een groot aantal werken van de belangrijke kunstenaars zijn geconserveerd, beschreven, gefotografeerd, ingelijst of anderszins stand-by gemaakt voor expositie.

Permanent

Een contractueel vastgelegde permanente etalage is er in Museum Dr. Guislain.

Het museum bestaat sinds 1986 en is gehuisvest in een monumentaal negentiende-eeuws gebouwencomplex. Het museum beheert drie museale collecties: de geschiedenis van de psychiatrie, sociale fotografie en beeldende kunst. De mogelijkheid de doelstellingen van de stichting aldaar te verwezenlijken, leidde in 2002 tot de ondertekening van een samenwerkings- en bruikleenovereenkomst voor de collectie voor tenminste 10 jaar. Met de kunstcollectie De Stadshof werd Museum Dr. Guislain een belangrijke Europese speler in de categorie art brut, outsiderkunst, naïeve kunst.

Het museum groeide door de jaren gestaag: in 1999 ca. 20.000 bezoekers, in 2002 was dit aantal tot 40.000 gestegen en in 2006 tot ca. 60.000, in 2019 werden 75.129 bezoekers geteld, in 2020 en 2021 was er een stevige daling door de tijdelijke museum- en scholensluitingen ten gevolge van COVID 19. In 2023 trokken de bezoekersaantallen weer aan tot bijna 65.000. (?)

Museum Dr. Guislain kiest voor een sterk aanbod van tijdelijke tentoonstellingen rond maatschappelijke thema's met veel randactiviteiten voor een breed samengesteld publiek, waaronder altijd veel groepsbezoek van scholieren en studenten.

Aalje Dammer

Zonder titel 1964, kleurpotlood en olie pastel op bruin papier

Wisselexposities

Van 2017 tot medio 2022 presenteerden Museum Dr. Guislain en Stichting Collectie De Stadshof in de kunstvleugel van het Gentse museum de semipermanente tentoonstelling **De Kabinetten Kunstcollecties**. Vooruitlopend op de verbouwing van de ruimten en verhuizing van de expositie werd deze expositie in 2023 niet voortgezet.

08-10-2022 t/m 26-02-2023 **Mirror Mirror, Mode & De Psyche**, een dubbeltentoonstelling die tegelijkertijd wordt gepresenteerd in het ModeMuseum Antwerpen en Museum Dr. Guislain, in Gent. Daarin zijn grote tekeningen opgenomen van Roy Wenzel.

28-10-2022 t/m 04-02-2023 De expo **'Zonder titel'** startte op 28 oktober, met 65 kunstwerken uit de Stadshof Collectie. Het betrof veelal werk op papier, zoals de 18e-eeuwse maanden van het jaar, en tekeningen van Bert Bovenberg, Bonifaci Bros, Francesco Galeotti, Drago Jurak, Michael, Ody Saban en Arie Visser. En nog een reeks anonieme werken uit de collectie Plokker.

Financiën

Stichting Collectie De Stadshof profiteert sinds 2010 van een legaat aan de Stichting Museum voor Naïeve Kunst, waarvan zij de rechtsopvolger is.

Om een zorgvuldig beheer en effectieve besteding van de financiën te waarborgen werd in 2011 een steunstichting opgericht: Stichting Maaïke Koelemeij-Postma, die op afroep schenkingen doet.

Stichting Collectie De Stadshof laat het geld ten goede komen aan vele bovengenoemde aspecten van de collectie: registratie, onderzoek en publicaties, digitalisering en fotografie, aan de voorbereiding van exposities, aan conservering en restauratiewerkzaamheden, en aan promotiematerialen (website). Investeren in een grotere zichtbaarheid en bekendheid van de verzameling Solitary Creations in het algemeen blijft van belang. Ook in 2023 stonden werkzaamheden en dus ook uitgaven opnieuw op een zeer laag pitje.

Er vond in de verslagperiode geen actieve fondsenwerving plaats.

De stichting is wel aangesloten bij Stichting Geef Gratis om collectief met andere goede doelen geld te kunnen inzamelen.

De financiële jaarcijfers over 2023

De uitgaven bedroegen € 6.133,55

De steunstichting Maaïke Koelemeij-Postma hoefde niet financieel bij te springen.

Het resultaat over 2023 bedraagt € 6.133,55

Zie verder de jaarrekening 2023.

Frans Smolders

Secretaris van het Bestuur Stichting Collectie De Stadshof

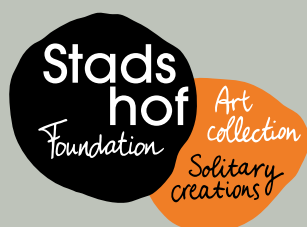
Utrecht, 8 april 2024

Terug van langdurige bruikleen

Bonaria Manca

Bonaria e suo cane, z.d.,
olieverf op doek, 70x50cm.
Schenking familie Dikkers

Stichting Collectie De Stadshof

Bestuurssecretariaat: drs. Frans Smolders

Postadres:

Croeselaan 263, 3521 BR Utrecht

info@collectiedestadshof.nl

www.collectiedestadshof.nl